

Forretningsplan

Planen som gir foretaket en visjon og oppgave, og som viser hvordan målet skal nås med de tilgjengelige ressursene.

Skrevet av: **Kjetil Sander**

Dato: 04 August 2023

Versjon: 1.0

Utgitt av: eStudie.no

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE	1
1 FORMÅL & FUNKSJON	7
1.1 HVA ER EN FORRETNINGSPLAN?	7
1.2 HVILKEN FUNKSJON HAR EN FORRETNINGSPLAN?	8
1.3 EN OVERORDNET PLAN FOR HELE VIRKSOMHETEN	8
1.4 DEL-PLANER	8
1.5 TRUSLER, MULIGHETER OG RISIKO - SETT I FORHOLD TIL EGNE SVAKE OG STERKE SIDER	9
1.6 MÅ BYGGE PÅ EN STRATEGISK SITUASJONSANALYSE	9
1.7 HOLISTISK TENKNING	10
1.8 SKAPE SAMSVAR MELLOM HVA BEDRIFTEN ER, GJØR OG SIER	10
1.9 FORRETNINGSPLANEN MÅLES ETTER RESULTATENE SOM OPPNÅS	11
1.10 MÅLKORT SOM BYGGER PÅ ET STRATEGIKART	12
1.11 ETT TOPP-LEDER ANSVAR	12
1.12 MÅ INVOLVERE ALLE I ORGANISASJONEN	12
1.13 ET ORGANISK DOKUMENT	13
1.14 RULLENDE PLANLEGGING	13
1.15 HVEM TRENGER EN FORRETNINGSPLAN?	13
1.16 HVOR LANG TID TAR DET Å UTVIKLE EN FORRETNINGSPLAN?	14
2 DEN AKADEMISKE TILNÆRMINGEN	15
2.1 TRE STRATEGISKE KJERNER	15
2.2 STRATEGISK SITUASJONSANALYSE	16
2.3 FORRETNINGSGRUNNLAG	17
2.4 STRATEGISK KJERNE	19
2.4.1 Forretningsmål	20
2.4.2 Forretningsstrategi	20
2.4.3 Konkurransfortrinn	20
2.4.4 Tillatelser og godkjenninger	20
2.4.5 Tidsperspektiv	21
2.5 DELPLANER TIL FORRETNINGSPLAN	21
2.6 ANBEFALT PLANLEGGINGSMODELL FOR FORRETNINGSPLAN	22
2.7 HVILKEN PLANLEGGINGSMODELL BRUKER FOLK I DAG?	23
3 HVILKE PUNKTER MÅ VÆRE MED OG HVORDAN SKRIVE FORRETNINGSPLANEN?	24
3.1 HVILKE PUNKTER MÅ VÆRE MED I EN FORRETNINGSPLAN?	24
3.2 FORORD	25
3.3 SAMMENDRAG (STYRETS BERETNING)	25
3.4 BAKGRUNN OG GENERELL BESKRIVELSE AV SELSKAPET	26
3.5 FORRETNINGSIDE	27
3.6 VISJON	28
3.7 KONSEPT	29
3.8 FORRETNINGSMODELL	29
3.9 MARKED OG KONKURRANSESITUASJON	31
3.9.1 Marked	31
3.9.2 Konkurransen	31
3.9.3 Kunden	32
3.10 FORRETNINGSMÅL	33
3.11 FORRETNINGSSTRATEGI	33
3.12 MARKEDSPLAN	35

3.13 ORGANISERING OG LEDELSE.....	36
3.13.1 Styre.....	36
3.13.2 Bedriftsforsamling.....	37
3.13.3 Administrerende direktør.....	37
3.13.4 Nøkkelpersoner.....	37
3.13.5 Organisasjonskart.....	37
3.13.6 Manglende nøkkelkompetanse.....	37
3.13.7 Verdigrunnlag.....	38
3.13.8 Vekst og læring.....	38
3.13.9 Styring og kontroll.....	38
3.14 INVESTERINGER OG FINANSIERING.....	38
3.14.1 Kapitalbehov.....	38
3.14.2 Finansiering.....	39
3.14.3 Investeringer.....	39
3.15 ØKONOMIPLAN.....	39
3.15.1 Verdiregnskap.....	40
3.15.2 Balanse.....	40
3.15.3 Driftresultat og -budsjett.....	40
3.15.4 Salgsbudsjett.....	40
3.15.5 Markedsføringsbudsjett.....	41
3.15.6 Likviditets budsjett.....	41
3.15.7 Dekningdiagram.....	41
3.15.8 Nøkkeltall.....	42
3.16 EIERSTYRING.....	42
3.16.1 Exit muligheter.....	43
4 PRAKTISKE RÅD FOR Å LAGE EN GOD FORRETNINGPLAN.....	44
4.1 HVEM SKRIVER DU FORRETNINGSPLANEN TIL?.....	44
4.2 HVILKET INFORMASJONSBEHOV HAR DE?.....	45
4.3 SKRIV PÅ LESERNES PREMISSE!.....	45
4.4 FØRSTEINTRYKKET ER VIKTIG.....	45
4.5 SKRIV ET SUPERBRA SAMMENDRAG (EXECUTIVE SUMMARY).....	46
4.6 FINN EN BALANSE MELLOM BREDDE OG DYBDE.....	46
4.7 HVA DU SIER ER VIKTIGERE ENN HVORDAN DU SIER DET!.....	46
4.8 BRUK ET GODT SKRIFTSPRÅK.....	46
4.9 TEKSTEN.....	47
4.10 REFERANSER.....	47
4.11 SITATER OG FOTNOTER.....	47
4.12 BILDER OG TEGNINGER.....	47
4.13 FIGURER OG GRAFISKE FREMSTILLINGER.....	48
4.14 BRUK EKSTERN KOMPETANSE.....	48
4.15 KILDER TIL INFORMASJON I FORRETNINGSPLANEN.....	48
5 FORRETNINGSIDE.....	50
5.1 HVA ER EN FORRETNINGSIDE?.....	50
5.2 FORRETNINGSIDEEN FORTELLER HVA VIRKSOMHETEN GJØR.....	51
5.3 HVORFOR ER DET VIKTIG Å HA EN FORRETNINGSIDE?.....	52
5.4 OPPBYGNINGEN AV EN FORRETNINGSIDE.....	52
5.4.1 Historie.....	53
5.4.2 Ide.....	53
5.4.3 Misjon (oppgave/virksomhetsfelt).....	54
5.5 HVA KJENNETEGNER ER EN GOD FORRETNINGSIDE?.....	55
5.6 VURDERING AV FORRETNINGSIDEEN.....	57
5.6.1 Behovsdekning og problemløsning.....	57
5.6.2 Konkurrenter og konkurransefortrinn.....	57

5.7 VISJON	58
5.7.1 Visjonen funksjon og formål	59
6 VISJONENS ELEMENTER	59
6.1.1 Visjonens kjennetegn	60
6.1.2 Visjon og verdier	60
6.1.3 Eksempler på visjoner	61
7 FORRETNINGSMODELL	62
7.1 HVA ER EN FORRETNINGSMODELL?	62
7.2 DEFINISJON >> FORRETNINGSMODELL	62
7.3 MÅ HA EN "MISJON" ELLER "MISSION STATMENT"	63
7.4 FORRETNINGSMODELLENS FORMÅL:	64
7.5 HVA SKAL EN FORRETNINGSMODELL GI SVAR PÅ?	65
7.6 HVA BESTÅR EN FORRETNINGSMODELL AV?	65
7.7 FORRETNINGSMODELLEN MÅ SES I SAMMENHENG MED FORRETNINGSIDEEN	66
7.8 EN DEL AV FORRETNINGSGRUNNLAGET	66
7.9 FORRETNINGSMODELL ER IKKE DET SAMME SOM FORRETNINGSTRATEGI	67
7.10 EN KRITISK SUKSESSFaktor	67
7.11 FORRETNINGSMODELLEN MÅ PASSE MED VERDIKONFIGURASJONEN	68
7.12 EN VIRKSOMHET KAN HA FLERE FORRETNINGSMODELLER	68
7.13 BUSINESS MODEL CANVAS	69
7.13.1 Hva er Business Model Canvas modellen?	69
7.13.2 9 grunnkomponenter	69
7.13.3 Samspillet mellom 9 komponenter utgjør forretningsmodellen	71
7.13.3.1 1. Kundesegment	72
7.13.3.2 2. Verdiforslag	72
7.13.3.3 3. (Distribusjons)kanaler	73
7.13.3.4 4. Kundeforhold/kunderelasjoner	73
7.13.3.5 5. Inntektsstrømmer (inntektsmodell)	73
7.13.3.6 6. Nøkkellressurser	73
7.13.3.7 7. Nøkkelaktiviteter	73
7.13.3.8 8. Nøkkelpartnere	74
7.13.3.9 9. Kostnadsstruktur	74
7.13.4 Hvorfor er modellen blitt så populær?	74
7.14 FORRETNINGSMODELLENS GRUNNELEMENTER	75
7.14.1 Verditilbud	76
7.14.1.1 Hva skaper verditilbudet?	76
7.14.1.2 Verditilbudet defineres av konkurransevirkemidlene	77
7.14.1.3 Markedsføringsmiksen uttrykker verditilbudet	77
7.14.1.4 Verditilbudet må skreddersys målgruppen	78
7.14.1.5 Beskriv alle 5-produktdimensjonene når verditilbudet skal defineres	78
7.14.1.6 Skapes av samspillet mellom kunde- og prosessperspektivet	79
7.14.1.7 Beskrivelse av verditilbudet	80
7.14.2 Kunderelasjon	80
7.14.2.1 Kunderelasjoner skapes gjennom relasjonsbygging	80
7.14.2.2 Betydningen av gode kunderelasjoner	81
7.14.2.3 Fordeler ved kunderelasjoner	81
7.14.2.4 Hvordan bygge gode kunderelasjoner?	81
7.14.2.5 Hvordan unngå at kunderelasjonen opphører?	82
7.14.2.6 Kunderelasjonens betydning for valg av forretningsmodell	83
7.14.3 Inntektsmodell	83
7.14.3.1 Inntektsmodell typer	83
7.14.3.2 Direkte inntektsmodell	84
7.14.3.3 Kjøpemodeller	85
7.14.3.4 Leiemodeller	85
7.14.3.5 Indirekte inntektsmodell	86
7.14.3.6 Innholdsbaserte og transportbasert inntektsmodeller	86
7.14.3.7 Pricing	87

7.14.3.8	Inntektsdeling.....	87
7.14.3.9	Verdivurderingstrategi.....	87
7.14.3.10	Inntektsmodellen må passe med virksomhetens verdiskapningprosess.....	88
7.15	FORRETNINGSMODELLENS SKALERBARHET	88
7.15.1	Skalerbarhet i produksjon	89
7.15.2	Skalerbarhet i distribusjon.....	89
7.15.3	Skalerbarhet i nettverk.....	89
7.15.4	Skalerbarhet i infrastruktur	89
7.15.4.1	Hvor skalerbar er virksomhetens forretningsmodell?.....	90
7.16	FORRETNINGSMODELL TRENDER	90
7.16.1	Stadig kortere livssykluser.....	90
7.16.2	Ingen dominerende forretningsmodell lenger	90
7.16.3	Nye salgs- og distribusjonskanaler	90
7.16.4	Skift fra pipes til plattformer	91
7.16.5	Personalisert (skreddersydd) produkt eller tjeneste.....	91
7.16.6	Resirkulering og ØKO-modell.....	92
7.16.7	Delingsmodell.....	92
7.16.8	Bruksbasert prising	92
7.16.9	Økosystem.....	92
7.17	MULIGE FORRETNINGSMODELLER	92
8	VERDIGRUNNLAG	93
8.1	HVA ER EN VERDI OG ET VERDIGRUNNLAG?	93
8.2	FELLESVERDIENE SOM DANNER KULTUREN	94
8.3	HVORFOR TRENGER VI ET VERDIGRUNNLAG?	94
8.4	VERDISKAPNINGSPRINSIPP	95
8.5	MORALSKE PRINSIPPER (VERDIER)	96
8.6	UNIVERSELLE VERDIER.....	96
8.7	VERDISTANDARD	97
8.8	GRUNNVERDIER	97
8.9	VERDINORMER.....	98
8.10	OPPSUMMERING	99
9	OMDØMME.....	100
9.1	HVA ER OMDØMME?.....	100
9.2	HVA ER PROFIL OG IMAGE?	100
9.3	HVA SKAPER OMDØMME?	101
9.4	EN REFLEKSJON AV VIRKSOMHETENS IDENTITET.....	104
9.5	SAMSVARET MELLOM HVA VIRKSOMHETEN ER, GJØR OG SIER AVGJØR OMDØMME.....	105
9.6	OMDØMME ER 1 AV 6 KONKURRANSEVIRKEMIDLER.....	106
9.7	OMDØMME ER ET VIKTIG KONKURRANSEFORTRINN	106
9.8	CORPORATE BRANDING (OMDØMME) VS. PRODUCT BRANDING (MERKEVAREBYGGING)	106
9.9	HVORFOR ER ET GODT OMDØMME VIKTIG?	107
10	FORRETNINGSMÅL.....	109
10.1	HVA ER ET FORRETNINGSMÅL?	109
10.2	FORRETNINGSMÅLET - VIRKSOMHETENS OVERORDNEDE MÅL	110
10.3	HVEM SKAL VIRKSOMHETEN SKAPE VERDIER FOR?	110
10.4	RESULTAT MÅL	110
10.5	RESULTATMÅLET ANGIS GJENNOM EN MÅL-PYRAMIDE	111
10.5.1	Selskapsverdi:.....	111
10.5.2	Omsetningsmål:.....	112
10.5.3	Vekstmål:	112
10.5.4	Lønnsomhetsmål:	112
10.6	BREAK-DOWN ELLER BUILD-UP	113
10.7	DEL-MÅL (SYSTEM MÅL) I MÅL PYRAMIDEN	114

10.7.1	Styrings- og kontroll perspektivet:.....	114
10.7.2	Læring- og vekstperspektivet	114
10.7.3	Ressursperspektivet:.....	114
10.7.4	Kundeperspektivet:.....	115
10.7.5	Prosessperspektivet;.....	115
10.7.6	Supportperspektivet:.....	115
10.8	HVILKE KRAV MÅ FORRETNINGSMÅLET OPPFYLLE?	115
10.9	KRITIKK MOT DE TRADISJONELLE ØKONOMISKE MÅLTALLENE	115
10.9.1	Foreldet informasjon.....	116
10.9.2	Konkurransesituasjon.....	116
10.9.3	Kortsiktighet.....	116
11	FORRETNINGSSTRATEGI	117
11.1	HVA ER EN FORRETNINGSSTRATEGI?	117
11.2	FORRETNINGSSTRATEGIENS FORMÅL	118
11.3	EN VIDEREFØRING AV FORRETNINGSGRUNNLAGET	118
11.4	SKAPE VARIGE KONKURRANSEFORTRINN	118
11.5	RESSURSFORVALTNING.....	119
11.6	RETNINGEN TIL DEN STRATEGISKE KJERNEN	119
11.7	STRATEGISKE ALLIANSER	120
11.8	VALG AV FORRETNINGSSTRATEGI.....	120
11.9	DIFFERENSIERING ELLER INTEGRERING?	121
11.10	5-STEGS MODELL FOR KONSERN	121
11.11	SYSTEMET	122
11.12	VERDISKAPNINGSPROSESSEN.....	123
11.13	HOVEDSTRATEGIEN I MÅ STØTTES OPP AV DEL-STRATEGIER	123
11.14	KONKURRANSEFORTRINN	123
11.14.1	Ressurser + evner = Konkurranseskraft.....	123
11.14.2	Hva er et konkurransefortrinn?	124
11.14.3	Hva skaper konkurransefortrinn?	124
11.14.4	Realiserte og potensielle konkurransefortrinn.....	125
11.14.5	Varige og kortsiktige konkurransefortrinn	125
11.14.6	Driveere for konkurransefortrinn.....	126
11.14.7	Gerilja synet på konkurransefortrinn	127
11.14.8	Konkurransanalysen avgjør de strategiske valgene.....	127
12	ØKONOMIPLAN	129
12.1	HVA ER EN ØKONOMIPLAN?	129
12.2	ØKONOMIPLANENS FORMÅL.....	129
12.3	EN INTEGRERT PLAN	130
12.4	ØKONOMIPLANENS PLANLEGGINGNIVÅER	130
12.5	HVA MÅ INNGÅ I ØKONOMIPLANEN?	130
12.5.1	Kapitalbehov:	130
12.5.2	Kapitaldeltakelse	132
12.5.3	Lønnsomhet og soliditet.....	132
12.5.4	Andre krav.....	134
12.6	NØKKELTALL	134
12.7	HVA ER EN RESSURSPLAN?	134
13	MARKEDSPLAN	136
13.1	HVA ER EN MARKEDSPLAN?	136
13.2	MARKEDSPLANENS FORMÅL	136
13.3	MARKEDSPLANEN ER KUN EN DEL-PLAN I TOTAL PLANLEGGINGEN	137
13.4	MARKEDSPLANENS INNHOLD	138
13.5	HVEM TRENGER EN MARKEDSPLAN?	138

13.6 EN VIDEREUTVIKLING AV FORRETNINGSPLANEN	138
13.7 MARKEDSPANENS EFFEKT ER AVHENGIG AV... ..	140
13.8 HVEM ER ANSVARLIG FOR MARKEDSPANEN?	141
14 PROSESSPLAN	142
14.1 STRUKTUR.....	143
14.2 PRODUKSJON/VERDISKAPNING	144
14.3 INFORMASJON OG IKT	146
14.3.1 <i>Kontekstuell struktur</i>	146
14.4 TEKNOLOGISK STRUKTUR	148
14.5 LOGISK STRUKTUR	148